

תאונות דרכים עם נפגעים PUF 2014 – סיווג ת"ד מורחב (קובץ מקוצר להורדה)

מבוא

הקובץ הנוכחי כולל את נתוני התאונות בלבד. לקבלת קובץ ה PUF המלא הכולל את נתוני הנפגעים בתאונות וכלי הרכב המעורבים בהן יש לפנות ליחידת המידע, טל: 02-6592666, 03-5681933.

מונחים, הגדרות והסברים

מסד הנתונים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מבוסס על קובץ מינהלי שמתקבל מדי חודש ממשטרת ישראל. בקובץ נרשמות התאונות שדווח עליהן למשטרה, ושנפתח להן תיק תאונה במשטרת ישראל. בנוסף, מתקבל מידי חודש מבתי החולים, באמצעות מכון גרטנר – המרכז לחקר טראומה ורפואה דחופה, קובץ מינהלי מתוך המערכת לרישום טראומה (ראה בהמשך את פירוט בתי החולים בהם פעלה המערכת לרישום טראומה - בהגדרת מדד MAIS). הקובץ כולל מידע על הנפגעים בתאונות הדרכים ועל חומרת פגיעתם (מדד MAIS).

תאונות דרכים עם נפגעים: תאונות דרכים שמעורב בה לפחות כלי רכב אחד בנסיעה, ושאדם אחד לפחות נפצע או נהרג בה¹, כולל התנגשות בין כלי רכב או בין כלי רכב לרכבת, תאונת רכבת ופגיעת כלי רכב בהולך רגל, בבעל חיים או בעצם דומם; לא כולל תאונות דרכים שנגרם בה נזק בלבד ופעולת טרור. התנגשות בין כמה כלי רכב נחשבת לתאונת דרכים אחת. התאבדות או ניסיון התאבדות שגרמו לתאונת דרכים אינם נחשבים תאונות דרכים, אלא אם כן נפגע נוסע אחר בעקבות ההתאבדות או הניסיון להתאבדות.

תאונות דרכים עם נפגעים מסוג ת"ד מורחב: תאונות דרכים ששווה על ידי המשטרה כ"תאונות דרכים עם נפגעים מסוג ת"ד" או תאונות דרכים ששווה על ידי המשטרה כ"תאונות דרכים עם נפגעים מסוג כללי עם נפגעים" אך לפי נתוני בתי החולים, נמצא בה פצוע קשה אחד לפחות. נפגע זה סווג בלמ"ס כפצוע קשה, ולכן התאונה סווגה בלמ"ס כ"תאונת דרכים מסוג ת"ד מורחב".

תאונות דרכים עם נפגעים מסוג כללי עם נפגעים קל: תאונות דרכים עם נפגעים ששווה על ידי המשטרה כ"תאונות דרכים עם נפגעים מסוג כללי עם נפגעים" וכל הנפגעים בה נפצעו קל.

תאונות דרכים קטלנית: תאונות דרכים שנהרג בה אדם אחד לפחות או שנפצע בה אדם אחד לפחות ונפטר מפצעיו בתוך 30 יום.

תאונות דרכים קשה: תאונות דרכים שנפצע בה קשה אדם אחד לפחות, ושלא נהרג בה שום אדם.

¹ עקב הפסקת חובת הדיווח למשטרה על תאונות דרכים שנגרם בהם נזק בלבד, החל מ-1.8.1961 אין ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה נתונים על תאונות דרכים ללא נפגעים.

תאונות דרכים קלה: תאונות דרכים שנפצע בה קל אדם אחד לפחות, ושלא נהרג בה או נפצע בה קשה שום אדם.

מדד MAIS למדידת חומרת פציעה (Maximum Abbreviated Injury Scale): מדד רפואי למדידת חומרת פציעה המהווה את הציון המקסימלי מבין ציוני ה-AIS (Abbreviated Injury Scale) שנקבעו לכל אחד מתשעת אזורי הגוף. המדד מספק ציון כללי של חומרת פציעה גם עבור נפגעים עם יותר מפגיעה אחת. ערכיו של מדד זה הם בין 1 ל-6. כאשר: 1-2 – פצועים קל, 3-6 – פצועים קשה.

בשנת 2014 המערכת לרישום טראומה פעלה ב-20 בתי החולים: מרכז רפואי ע"ש חיים שיבא, תל השומר; מרכז רפואי ע"ש רמב"ם; מרכז רפואי אסף הרופא; המרכז הרפואי ע"ש אדית וולפסון; מרכז רפואי זיו; המרכז הרפואי הלל יפה; בית החולים לגליל המערבי, נהריה; מרכז רפואי ע"ש ברזילי, אשקלון; בית חולים פוריה, טבריה; המרכז הרפואי ת"א ע"ש סוראסקי, איכילוב; מרכז רפואי רבין, בית חולים בילינסון; המרכז הרפואי האוניברסיטאי סורוקה; מרכז רפואי קפלן; בית החולים האוניברסיטאי הדסה עין כרם; בית חולים אי.מ.ס. הסקוטי; המרכז הרפואי שערי צדק ירושלים; בית החולים המרכזי בעמק; בית החולים לניאדו; המרכז הרפואי יוספטל, אילת והמרכז הרפואי מאיר, כפר סבא.

במסגרת הטיפול המשטרתי בתאונות דרכים פותחת המשטרה אחד מ-4 סוגי תיקים²:

1. תאונות דרכים עם נפגעים מסוג ת"ד: תאונות דרכים שמעורב בה כלי רכב אחד בנסיעה, ושנפצע בה אדם אחד לפחות ושהוגדרה במשטרה כתאונה שנחקרת על ידי (תיק "ת"ד"). קיימת הבחנה בין תאונה שהוגדרה במשטרה כתאונה שהיא חוקרת: תיק "ת"ד", לבין תאונה שהיא אינה חוקרת: תיק "כללי עם נפגעים". הבחנה זו תלויה במספר הימים שעברו מתאריך התאונה עד לתאריך מסירת ההודעה למשטרה (פער הדיווח) ובקריטריונים נוספים כמו מספר כלי הרכב, מספר הנהגים ומספר הנפגעים בתאונה. הנתונים כוללים רק תאונות שדווח עליהן למשטרת ישראל. משטרת ישראל אינה רושמת תאונות שבהן מעורב רכב צבאי בלבד.

2. תאונות דרכים מסוג נ"ב – נזק בלבד – תאונות דרכים ללא נפגעים, שנגרם בה נזק בלבד (נחקרת במשטרה).

3. תאונות דרכים עם נפגעים מסוג "כללי עם נפגעים": תאונות דרכים שבה לפחות פצוע קל אחד, ושהוגדרה במשטרה כתאונה שהיא אינה חוקרת (תיק "כללי עם נפגעים").

4. תאונות דרכים מסוג כללי נ"ב – תאונות דרכים ללא נפגעים, שנגרם בה נזק בלבד ושלא סווגה כ"נ"ב" (אינה נחקרת במשטרה).

הלמ"ס יצרה סיווג המתבסס על החלוקה המשטרית וכן על חומרת הפציעה הנקבעת בבתי החולים³:

תאונות דרכים מסוג ת"ד מורחב – תאונות דרכים שסווגה על ידי המשטרה כ"תאונות דרכים מסוג ת"ד" או תאונות דרכים שסווגה על ידי המשטרה כ"תאונות דרכים מסוג כללי עם נפגעים" אך לפי נתוני בתי החולים,

² לפירוט השינויים שנעשו בקריטריונים לפתיחת סוגי התיקים השונים של תאונות דרכים ראו: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2009). תאונות דרכים עם נפגעים 2008, חלק א: סיכומים כלליים (סעיף 4 במבוא). פרסום מס' 1378. ירושלים: המחבר.

³ לפירוט השינויים שנעשו בסיווג חומרת הפגיעה וחומרת התאונה של תאונות דרכים ראו: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2018). תאונות דרכים עם נפגעים 2018, סיכומים כלליים (במבוא). פרסום מס' 1773. ירושלים: המחבר.

נמצא בה פצוע קשה אחד לפחות. נפגע זה סווג בלמ"ס כפצוע קשה ולכן התאונה סווגה בלמ"ס כ"תאונת דרכים מסוג ת"ד מורחב".

דרך : רצועת אדמה כבושה המיועדת להליכה או לנסיעה ומותרת למעבר לציבור, לרבות רחוב, סמטה, כיכר, מעבר או גשר.

דרך עירונית: דרך הנמצאת בתחום עירוני ומסומנת בתמרורי כניסה ("ב-24") ויציאה ("ב-25"). המהירות המותרת בה בדרך כלל מוגבלת ל-50 קמ"ש.

צומת: השטח המתהווה ממפגש של שתי דרכים או יותר. בהגדרה של תאונות צומת נכללות גם תאונות שאירעו באחת הדרכים בגלל הקרבה לצומת.

סוג תאונה: נקבע לפי המצב ההתחלתי של התאונה, אלא אם כן נרשם במפורש "מצב סופי". כך למשל תאונה שהחלה בהחלקה והסתיימה בהתהפכות תסווג כהחלקה; תאונה שהחלה בהתנגשות והסתיימה בפגיעה בהולך רגל תסווג כהתנגשות.

יום ולילה: היום והלילה נקבעים לפי זריחת השמש ושקיעתה בכל יום בשנה.

איכות עיגון: תוצאת התהליך בו נקודת מיקום מקבלת ערכי ציון גיאוגרפיים (X, Y).

1. עיגון מדויק – מציין מציאת המיקום המדויק של מקום התרחשות התאונה.
2. מרכז ישוב - מציין תאונה שפרטי מיקום התרחשותה ביישוב אינם מדויקים ועל כן התאונה קיבלה מיקום במרכז ישוב.
3. מרכז דרך – מציין תאונה שפרטי מיקום התרחשותה בדרך אינם מדויקים ועל כן התאונה קיבלה מיקום במרכז ציר הרחוב. איכות עיגון זו, לא תמצא בצמתים אלא אך ורק במיקומי תאונה שאינם בצומת.
4. מרכז קילומטר – מציין תאונה שפרטי התרחשותה בק"מ אינם מדויקים ועל כן התאונה קיבלה מיקום בין שתי אבני דרך. איכות עיגון זו, לא תמצא בצמתים אלא אך ורק במיקומי תאונה שאינם בצומת.
5. לא עוגן - מציין אי מציאת מיקום כלשהו של מקום התרחשות התאונה.

בהשוואה של נתונים משנים שונות, יש לשים לב לשינויים בהגדרות.